

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Археологија – основне академске студије
Назив предмета: Археологија и псеудоархеологија
Наставник/наставници: Александар Палавестра, Марко Порчић, Моника Милосављевић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 4
Услов: За студенте археологије је неопходан предуслов положен испит из обавезног предмета Увод у студије археологије. Неопходно је знање енглеског језика.
Циљ предмета Курс <i>Археологија и псеудоархеологија</i> има за циљ изграђивање критичког скептицизма и научног става код студената, што обухвата проверавање чињеница и извора, формирање и тестирање хипотеза, као и препознавање разлике између научних и ненаучних објашњења.
Исход предмета Студенти се обучавају критичком мишљењу у тумачењу прошлости и професионалној одговорности у односу према јавности.
Садржај предмета Изборни курс <i>Археологија и псеудоархеологија</i> , намењен је студентима археологије. Археологија, као атрактивна наука, одувек је била омиљено поље разних “истраживача мистерија”, од надарених аматера, преко вештих публициста, па све до шарлатана различитих профила и мотива. Курс обухвата основе епистемологије и научног метода уопште, као и специфичан однос између науке и псеудонауке у археологији и сродним дисциплинама. Током курса обрађују се основне теме у којима археологија долази у додир с псеудонауком, као што су питање еволуције и креационизма, еволуције човека, велика географска открића, “нестали” континенти, “древни астронаути”, радиестезија и геомантија, дешифровање писама, као и - посебно распрострањен и потенцијално веома злоћудан - мит о “најстаријем народу”. Ове теме се обрађују на низу примера и критички анализирају основним инструментима научне методологије.
Литература Општа обавезна литература Палавестра, Александар. <i>Археологија и псеудоархеологија</i> (практикум). Палавестра, Александар et al. 2018. <i>Боља прошлост, измишљање традиције и нови идентитети</i> . Београд: Еволута. Keneth Feder. 2002. <i>Frauds, Myths and Mysteries</i> , (Fourth edition). New York: McGraw Hill, Mayfield. Ben Goldejker. 2012. <i>Loša nauka</i> , Beograd: Heliks. (uvod i poglavlja 1, 12, 13, 14) Коен, Морис и Ернест Нејгел. 2006. <i>Увод у логику и научни метод</i> . Београд: Јасен (поглавље XIX Логичке грешке) стр. 384-399. Еко, Umberto. 1998. <i>Ur-fašizam (Večni fašizam)</i> , U: <i>Spisi o moralu</i> . Beograd: Paidea. Milosavljević, M. i A. Palavestra 2017. <i>Zloupotreba prirodnih nauka u (pseudo)arheologiji. Etnoantropološki problemi</i> 12 (3), 825-851. Manojlović Nikolić, Vesna i Vladimir D. Mihajlović. 2016. <i>Pseudo-historija/arheologija i globalizacija: primer ex Yu prostora. Etnoantropološki problemi</i> 11 (4), 1055-1072. Smit, Entoni. 1999. „Zlatno doba” i nacionalni preporod. <i>Reč, časopis za književnost, kulturu, i društvena pitanja</i> 56: 93–110. Радић, Радивој. 2017. <i>Срби пре Адама и после њега</i> . Београд: Еволута. Општа допунска литература Goldejker, Ben. 2012. <i>Loša nauka</i> , Beograd. Cole, John 1980. <i>Cult archaeology and unscientific method and theory. Advances in Archaeological Method and Theory</i> 3: 1-33. Fagan, Garrett ed. 2006. <i>Archaeological Fantasies: How Pseudoarchaeology Misrepresents the Past and Misleads the Public</i> . London: Routledge. Pruitt, Tera. 2009. <i>Addressing Invented Heritage: The Case of Bosnian Pyramids</i> . MPhil. Thesis. Cambridge: University of Cambridge.

Sagan, Karl. 2000. *Svijet progonjen demonima. Znanost kao svijeća u tami*, Zagreb: Jesenski i Turk.
 Žakula, Sonja. 2013. „(Ne) razumeti Darvina: evolucija i konstrukcija granice između ljudi i životinja“, u: *Kulturna prožimanja: antropološke perspektive*, ur. Srđan Radović, 31-50. Beograd.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава:	
Методе извођења наставе			
Курс се састоји од два часа предавања недељно. Интерактивна дискусија с уводним предавањима за сваку област и анализа више појединачних случајева.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
активност у току предавања	30	Писмени испит	70